

3 досвіду освітніх практик

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Науково-методична лабораторія суспільно-гуманітарної освіти
кафедри методики викладання і змісту освіти

Українська мова та література, зарубіжна література

Свінтковська Світлана Андріївна,

методист вищої категорії науково-методичної лабораторії
суспільно-гуманітарної освіти, старша викладачка кафедри
методики викладання і змісту освіти

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
Одеса, Україна

Плетньова Лариса Анатоліївна,

методист вищої категорії науково-методичної лабораторії
суспільно-гуманітарної освіти, кафедри методики викладання і змісту освіти

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»
Одеса, Україна

Покроково – до ПЕРЕМОГИ!

*Цілий народ мусить пильно дбати,
щоб його школи були тільки рідномовні,
бо тільки вони виховують свідому націю.*

Іван Огієнко

«Учитель – одна з найдавніших професій, місія якої – працювати на майбутнє!» Так стверджував відомий український педагог Василь Сухомлинський. Адже учитель плекає особистість. Але особистість може бути сформована лише особистістю, тому сьогодні вчитель працює на рівні сучасних вимог, розвиваючи і збагачуючи свою професійну компетентність, інноваційну культуру, технологічний процес. Учитель сьогодні не тільки навчає й виховує, але й формує духовно інтелектуальну творчу особистість, адаптовану до сучасних вимог, різнобічно розвинену, соціально зрілу, креативну, індивідуально неповторну, виробляючи власний досвід діяльності, творчості, життєздатності, навчатися вчитися самостійно, мати живу уяву...

Саме такими вчителями – особистостями славиться Одещина. Свідченням цього є вчителі пілотних закладів НУШ: *Калинчук О.В. (вчителька зарубіжної літератури I категорії Балтського ліцею №1 імені О.Гончара - лицей) Балтської міської ради Одеської області), Боделан Н.М. (вчителька української мови та літератури, зарубіжної літератури першої категорії Балтського ліцею №2 Балтської міської ради Одеської області), Готко Л.В. (вчителька зарубіжної літератури вищої категорії Великодальницького ліцею №1 Великодальницької сільської ради Одеського району Одеської області), Сагайдак Н.І. (вчителька зарубіжної літератури вищої категорії Великодальницького ліцею №1 Великодальницької сільської ради Одеського району Одеської області), Герасімчук Н.В. (вчителька української мови та літератури вищої категорії Одеської ЗОШ №26 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області), Дуган К.І. (вчителька української мови та літератури другої категорії Таїровського ліцею Таїровської селищної ради Одеського району Одеської області), Грехова Н.А. (вчителька української мови та літератури вищої категорії Шабівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Шабівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області), Хруставка Н.Й. (вчителька зарубіжної літератури вищої категорії Шабівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Шабівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області), Андрощук О.І. (вчителька української мови та літератури, учитель-методист, заступник директора Одеського ліцею №3 Одеської міської ради Одеської області), Веремейчук О.А. (вчителька української мови та літератури вищої категорії Чорноморського ліцею №6 Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області), Бардай Г.В. (вчителька української мови та літератури вищої категорії Чорноморського ліцею №6 Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області), Мазанюк Л.П. (вчителька української мови та літератури вищої категорії Чорноморського ліцею №6 Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області), які є «піонерами» у навчанні в 5-6 класах Нової української школи у 2021/2022 та 2022/2023 навчальних роках.*

Це і тренери Нової української школи під керівництвом регіонального координатора мовно-

літературної освітньої галузі, тренера НУШ Свінтковської С. А.: *Верголі Л. Т.* (учителька української мови та літератури вищої категорії, учитель-методист Чорноморського академічного ліцею імені Тараса Шевченка Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області), *Максютіна О.Г.* (учителька української мови та літератури вищої категорії, учитель-методист Одеського ліцею №38 Одеської міської ради Одеської області), *Цимбал Т.В.* (учителька української мови та літератури вищої категорії, учитель-методист Одеського ліцею №16 Одеської міської ради Одеської області), *Шинкаренко Т. А.* (учителька української мови та літератури вищої категорії, учитель-методист, заступниця директора з НВР Чорноморського ліцею №4 Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області), *Чабан О. В.* (учителька української мови та літератури вищої категорії, учитель-методистка, заступниця директора з НВР Дачненського ліцею №2 Дачненської селищної ради Одеського району Одеської області), які є постійними консультантами для вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури з вивчення предметів в НУШ, вселяючи їм віру у власні сили, допомагаючи побачити перспективи та досягати успіху.

Протягом червня 2022 р. по червень 2023 р. для вчителів-словесників Одещини методистами кабінету української мови та літератури, зарубіжної літератури академії Свінтковською С.А., Плетнєвою Л.А. разом із вищеназваними вчителями-пілотниками, тренерами НУШ та вчителями-словесниками, які не байдужі до роботи в НУШ, проведено 10 дискусійних просторів під назвою «Нова українська школа: рухаємось разом» «Інтегроване навчання: у фокусі цінності, компетентності, практики», у яких узяло участь 1273 учителі української мови та літератури, зарубіжної літератури. На цих засадах висвітлювалися, дискутувалися, розглядалися цікаві питання, проблеми щодо роботи, навчання в 5-6 пілотних класах:

- інтегрований урок: від ідеї до впровадження;
- ефективний контент формувального оцінювання на уроках української мови та літератури, зарубіжної літератури;
- вплив інтеграції на творчі здібності учнів у процесі вивчення української мови та літератури, зарубіжної літератури;
- використання інтерактивних технологій на уроках словесності – методи і прийоми;
- цифрова компетентність сучасного вчителя Нової української школи;
- інноваційні технології навчання як засіб розвитку творчої активності учнів тощо та пропозицій стосовно роботи в НУШ, щоб покоління НУШ у майбутньому конкурувало не лише в Україні, а й за її межами.

У V форумі «Креативні вчителі: стратегія успіху», який відбувся 14 червня 2023 року для освітян Одеської області, зокрема для вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури на панелі Д (середня освіта) у майстерці 1 «Успішні практики креативних педагогів: мовно-літературна освітня галузь (українська мова і література, зарубіжна література) креативними педагогами в мовно-літературній освітній галузі проявили себе педагоги-словесники: *Дуган К.І.* (учителька української мови та літератури другої категорії Таїровського ліцею Таїровської селищної ради Одеського району Одеської області), *Герасімчук Н.В.* (учителька української мови та літератури вищої категорії ЗОШ №26 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області), *Боделан Н.М.* (учителька української мови та літератури, зарубіжної літератури першої категорії Балтського ліцею №2 Балтської міської ради Одеської області), продемонструвавши високу професійну майстерність у ефективності використання інтерактивних засад-основного компонента розвитку творчих здібностей здобувачів освіти при формуванні міжпредметної компетентності та реалізації якісної освіти при викладанні мов і літератур.

15 червня 2023 року відбувся Всеукраїнський практико-орієнтований онлайн-семінар КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» разом із ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Міністерства освіти і науки України – «Впровадження навчально-методичного забезпечення в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти під час воєнного стану: виклики, реалії, стратегії» (з досвіду роботи закладів освіти Одеської області). Це був реальний звіт учителів-пілотників, тренерів, регіональних координаторів усіх освітніх галузей НУШ, зокрема, які опікувались викладанням української мови та літератури, зарубіжної літератури у 2021/2022 та 2022/2023 навчальних роках.

Продовження звіту було у дискусійному просторі «Нова українська школа: рухаємось разом», на якому відбувся діалог із зворотнім зв'язком з учителями закладів освіти Одещини з питань інтеграції, формувального оцінювання, інтерактивного навчання на уроках української мови та літератури, зарубіжної літератури в 5-6-их класах НУШ і які сьогодні орієнтують освітній процес на особистість учнів/учениць, які відчуватимуть себе індивідуальною неповторністю, відчуватимуть свою значущість,

успішність, стануть активними суб'єктами навчання, а в майбутньому – успішними професіоналами.

І ростити таких учнів/учениць – професіоналів може тільки вчитель-майстер, який здатний навчити і виховати нове покоління не лише як носіїв знань, а як особистостей з переважно креативним мисленням, які здатні використовувати отримані в школі знання у забезпеченні інноваційного розвитку нашого суспільства в цілому.

Від творчого вчителя до творчого учня

*Через казку, фантазію, гру, через неповторну
дитячу творчість – вірний шлях до серця дитини...
Василь Сухомлинський*

Всеукраїнська учнівська олімпіада з української мови та літератури.

У Державному стандарті базової середньої освіти, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, визначено мету базової середньої освіти - це всебічний розвиток, навчання, виховання здобувачів освіти, виявлення їх обдарувань, розвиток талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь, необхідних для соціалізації, свідомого життєвого вибору, самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності, дбайливого ставлення до родини, власної країни та довкілля.

Проведення значної кількості заходів з учнівською молоддю засвідчує, що проблема обдарованості з кожним роком стає все актуальнішою. Незважаючи на російсько-українську війну, на агресію країни-терористки росії до нашої України та її багатостраждального народу, освітянський фронт Одещини тримає мовно-літературний стрій.

Так, протягом 2022/2023 навчального року з метою виховання в молодого покоління почуття патріотизму, любові до рідного краю, українців, української мови, виявлення творчо обдарованої молоді, розвитку її потенціалу проведено конкурси учнівської творчості, інтелектуальні змагання, олімпіади.

Відповідно до Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22 вересня 2011 року № 1099 (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2011 року за № 1318/20056, на виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 03.10.2022 №883 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад і турнірів з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році», наказу Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 5 грудня 2022 року № 77/ОД «Про організацію виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 03.10.2022 №883 «Про проведення Всеукраїнських учнівських олімпіад, турнірів з навчальних предметів у 2022/2023 навчальному році», листа Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти» від 09.12.2022 №21/08-246 «Про проведення III етапу Всеукраїнських учнівських олімпіад за єдиними завданнями» 21 січня 2022 року на базі Одеського ліцею №3 Одеської міської ради Одеської області проведено III (обласний) етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури.

Напередодні проведення III (обласного) етапу були проведені I-II етапи Всеукраїнських учнівських олімпіад у закладах освіти Одещини.

У III (обласному) етапі взяло участь – 126 учнів 8-11 класів.

Переможцями стали – 64 учасники (диплом I ступеня – 4, диплом II ступеня – 8, диплом III ступеня – 52).

За результатами відбірково-тренувальних зборів кандидатами у члени команди від Одеської області до участі у IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури стали:

- Квасевич Дар'я Максимівна, учениця 8 класу Нерубайського академічного ліцею №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області (учителька Кудренко Тетяна Володимирівна),
- Сухом'ясова Марія Валеріївна, учениця 8 класу Балтського ліцею №1 імені Олеса Гончара Балтської міської ради Подільського району Одеської області (учителька Бардіян Олена Анатоліївна).
- Біла Єлизавета Геннадіївна, учениця 9 класу Одеського ліцею № 117 Одеської міської ради Одеської області (учителька Ветлицька Вікторія Володимирівна).
- Горайнова Олександра Денисівна, учениця 10 класу Одеського ліцею № 117 Одеської міської ради Одеської області (учителька Ветлицька Вікторія Володимирівна).
- Деркач Каріна Олександрівна, учениця 10 класу ліцею №3 "Авторська школа М.П.Гузика" Южненської міської ради Одеського району Одеської області (учителька Степанова Олександра

Романівна).

- Коношук Анастасія Віталіївна, учениця 11 класу опорного закладу – ліцею №3 Березівської міської ради Березівського району Одеської області (учителька Савіна Тетяна Григорівна).

- Тодорова Аліна Андріївна, учениця 11 класу Балтського ліцею №1 імені Олеса Гончара Балтської міської ради Подільського району Одеської області (учителька Ухожанська Вікторія Віталіївна).

IV етап XXXIV Всеукраїнської учнівської олімпіади з української мови та літератури відбувся у місті Львові з 2 по 6 квітня 2023 р.

Одеську область на IV (фінальному) етапі представляли – 7 учасників. Переможницею стала учениця 10 класу Одеського ліцею №117 Одеської міської ради Одеської області Горяйнова Олександра, яка отримала диплом III ступеня (учителька Ветлицька Вікторія Володимирівна).

Кандидатуру Сухом'ясової Марії Валеріївни, учениці 6 класу Балтського ліцею №1 імені Олеса Гончара Балтської міської ради Одеської області, за неодноразові перемоги в учнівських конкурсах з української мови та літератури подано на **стипендію Кабінету Міністрів України** від Одеської області.

16 лютого 2023 року відбувся **III (обласний) етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з мови іврит та єврейської літератури** на базі Одеського приватного навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад – спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів «Хабад», у якому взяло участь 9 учнів 9-11 класів Одеського ліцею №94 та Одеського приватного навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад – спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів «Хабад» Одеської області.

Переможцями III (обласного) етапу стали 5 учнів, із них нагороджено дипломом I ступеня – 3 учні, II ступеня – 1 учень, III ступеня – 1 учень.

За результатами відбірково-тренувальних зборів кандидатами у члени команди від Одеської області до участі у IV етапі Всеукраїнської учнівської олімпіади з мови іврит та єврейської літератури стали:

- Ольшанецький Гаррі Маркович, учень 9 класу Одеського приватного навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад – спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів «Хабад» (учителька Сурінова Оксана Олександрівна).

- Чачко Біана Леонідівна, учениця 11 класу Одеського приватного навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад – спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів «Хабад» (учителька Сурінова Оксана Олександрівна).

- Чорна Поліна Юрївна, учениця 10 класу Одеського приватного навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад – спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів «Хабад» (учителька Сурінова Оксана Олександрівна).

IV етап VI Всеукраїнської учнівської олімпіади з мови іврит та єврейської літератури проведено за дистанційною формою Комунальним навчальним закладом Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів» з 25 до 26 квітня 2023 року. Учасники – 3 учні.

Переможцем став учень Одеського приватного навчально-виховного комплексу «Дошкільний навчальний заклад – спеціалізована загальноосвітня школа I-III ступенів «Хабад» – Ольшанецький Гаррі, який отримав диплом III ступеня (учителька Сурінова Оксана Олександрівна).

Творчі здібності й обдарування продемонстрували школярі Одещини й на XXII Всеукраїнському конкурсі «Ідея соборності України»

Керуючись Указом Президента України від 22 березня 2002 року №284 «Про Всеукраїнський конкурс учнівської творчості», листом Міністерства освіти і науки України від 15.11.2022 №1/13928-22 «Про проведення XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості», відповідно до Положення про Всеукраїнський конкурс учнівської творчості, затвердженого спільним наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерством культури і мистецтв України, Державного комітету у справах сім'ї та молоді від 29 серпня 2003 р. № 585/529/875, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 9 вересня 2003 р. за № 779/8100, наказом Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 29.11.2022 №97/ОД «Про організацію та проведення I-III етапів XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості у 2022/2023 навчальному році» з метою підтримки талановитої молоді та творчої праці вчителів, викладачів, керівників студій, виховання у молодого покоління поваги до мови і традицій свого народу, підвищення рівня культури в Україні, а також про щасливі й трагічні сторінки нашої історії та її доленосні віхи, щиросердні роздуми над неоднозначними життєвими пережиттями; російсько-українська війна, розпочата росією проти України 24 лютого 2022 року;

подвиги наших воїнів ЗСУ, які у важкий для нашої країни час стали на захист суверенітету й територіальної цілісності України; українські біженці у всьому світі; доля дітей війни; – екологічна катастрофа – екоцид і небезпека для всього людства, яку спричинила країна – агресорка росія у XXI ст. для всього людства планети Земля – такі мотиви пропонувались до конкурсних робіт.

А також епіграфом – слова Надії Гуменюк (українська поетеса, прозаїкиня, публіцистка, членкиня Національної спілки письменників України, заслужений журналіст України, лауреат премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки): «Наш дух не вбити, волю не зламати, за нами – діти й Україна-мати, і з нами воля і правда вікова!».

У роботах учасників конкурсу, у кожному їхньому слові – було биття молодих сердець, небайдужих до долі Вітчизни, національно свідомих її громадян і палких патріотів.

До розгляду в конкурсі приймалися роботи на тему: «Народ мій є! Народ мій завжди буде! Ніхто не перекреслить мій народ!» у номінаціях «Література» та «Історія України і державотворення». У конкурсі (номінація «Література» взяли участь – 80 учнів 5-11 класів закладів загальної середньої освіти Одеської області. На обласному етапі у номінації «Література» здобули перемогу 3 учнів.

- Данилюк Владислав Ярославович, учень 9 класу Пужайківського ліцею Піщанської сільської ради Подільського району Одеської області (учителька Данилюк Галина Станіславівна).

- Гладун Аліна Станіславівна, учениця 10 класу закладу загальної середньої освіти с.Першотравневе Новоборисівської сільської ради Роздільнянського району Одеської області (учителька Ковба Тамара Миколаївна).

- Музашвілі Євгеній Лашайович, учень 10 класу Одеського ліцею №9 Одеської міської ради Одеської області (учителі Бондаренко Олена Олександрівна, Чернявська Любов Михайлівна).

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 11.05.2022 №550 «Про нагородження переможців 4-го (підсумкового) етапу XXII Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості у номінації «Література» стала Гладун Аліна, учениця 10 класу закладу загальної середньої освіти с.Першотравневе Новоборисівської сільської ради Роздільнянського району Одеської області (учителька Ковба Тамара Миколаївна).

ХІІІ Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, який об'єднав не лише юних українців в Україні, а й в усьому світі

*І возвеличимо на диво
І розум наш, і наш язук.
Тарас Шевченко*

Згідно з Указом Президента України від 30 вересня 2010 року №928 «Про Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка», відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 18.10.2022 №1/12288-22 «Про проведення ХІІІ Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка», Положення про Міжнародний мовно-літературний конкурс учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2011 року № 571, наказу Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 01.11.2022 №89/ОД «Про організацію та проведення I-III (II) етапів ХІІІ Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка у 2022/2023 навчальному році 3 грудня 2022 року на базі Одеського фахового коледжу транспортних технологій відбувся III (II) обласний етап ХІІІ Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, незважаючи на постійні тривоги в цей день.

У конкурсі взяли участь – **175 учнів** 5-11 класів закладів загальної середньої освіти, учні професійної (професійно-технічної) освіти, студенти і курсанти закладів фахової передвищої, вищої освіти усіх форм власності.

Переможцями стали – **54 учасники (диплом I ступеня -11, диплом II ступеня – 19, диплом III ступеня - 24).**

4 лютого 2023 року відбувся фінальний етап ХІІІ Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, у якому взяло участь 30 переможців III (обласного) етапу – учні 5-11 класів закладів загальної середньої освіти, учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти, студенти закладів фахової передвищої та вищої освіти. Через повітряну тривогу учасники фінального етапу виконували завдання в укритті КЗВО «Одеська академія неперервної Одеської обласної ради».

За результатами перевірок робіт журі фінального етапу Конкурсу, урахувавши протоколи фінального етапу (Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.04.2023 р. №471), 15 учасників

конкурсу від Одеської області стали переможцями та нагороджені:

Дипломом I ступеня

- Крижановський Павло, учень 5 класу Одеської загальноосвітньої школи №130 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області (учителька Утешева Тетяна Сергіївна).
- Гулевська Ірина, учениця 8 класу Чорноморського академічного ліцею імені Тараса Шевченка Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області (учителька Верготі Лідія Танасіївна).
- Вадатурський Павло, учень 9 класу Балтського ліцею №2 Балтської міської ради Подільського району Одеської області (учителька Сабадаш Олена Михайлівна).
- Лінькова Єлизавета, учениця 10 класу Одеського ліцею №2 Одеської міської ради Одеської області (учителька Космакова Наталія Володимирівна).
- Панайот Ольга, учениця 11 класу Новопетрівського ліцею Великомихайлівської селищної ради Роздільнянського району Одеської області (учителька Лаптієнко Катерина Максимівна).
- Морозова Маргарита, учениця I курсу Державного навчального закладу «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури» (викладачка Івахно Олена Миколаївна).
- Чернега Аліна, студентка II курсу Комунального закладу «Балтський педагогічний фаховий коледж» (викладачка Каташинська Алла Олександрівна).

Дипломом II ступеня

- Волошин Ілля, учень 6 класу Одеського ліцею №38 Одеської міської ради Одеської області (учителька Максютіна Олена Геннадіївна).
- Радько Анна, учениця 8 класу Великомихайлівського ліцею Великомихайлівської селищної ради Роздільнянського району Одеської області (учителька Мединська Раїса Андріївна).
- Бондаренко Анастасія, учениця 11 класу Саф'янівського закладу загальної середньої освіти Саф'янівської сільської ради Ізмаїльського району Одеської області (учителька Бондаренко Інна Володимирівна).
- Сікорська Евеліна, учениця I курсу Державного навчального закладу «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури» (викладачка Івахно Олена Миколаївна).

Дипломом III ступеня

- Чабаненко Софія, учениця 6 класу Нерубайського академічного ліцею №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області (учителька Кудренко Тетяна Володимирівна).
- Кучерявенко Поліна, учениця 10 класу Чорноморського академічного ліцею імені Тараса Шевченка Чорноморської міської ради Одеського району Одеської області (учителька Перчеклій Тетяна Іванівна).
- Таволжанський Богдан, учень 11 класу Одеського ліцею «Фонтанський» Одеської міської ради (учителька Шумовецька Інна Миколаївна).
- Сторчак Максим, студент I курсу Одеського юридичного фахового коледжу Національного університету «Одеська юридична академія» (викладачка Слободенюк Наталія Петрівна).

14 червня 2023 року в м.Києві в Національному музеї Тараса Шевченка відбулась урочиста церемонія нагородження переможців XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка. Обдаровану молодь привітали Ольга Будник, радниця-уповноважена Президента України з питань Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту; Андрій Сташків, заступник міністра освіти і науки України; Тарас Кремінь, уповноважений із захисту державної мови, заступник голови оргкомітету конкурсу; Євген Нищук, голова Комітету з Національної премії України імені Тараса Шевченка; Дмитро Дроздовський, науковий співробітник Інституту літератури імені Т.Г.Шевченка Національної академії наук України, голова журі конкурсу. Щирі слова любові та пошани до творчості Кобзаря висловили переможці конкурсу Юлія Капітанюк, учениця 11 класу Комунального закладу загальної середньої освіти «Луцький ліцей №22 Луцької міської ради» та Павло Вадатурський, учень 9 класу Балтського ліцею №2 Балтської міської ради Одеської області. Переможцям XIII Міжнародного мовно-літературного конкурсу вручили дипломи та цінні подарунки. Десятьом переможцям Конкурсу було вручено планшети від Міжнародного благодійного фонду «Твоя доброта» та благодійного фонду «Чисті серцем». Також переможці отримали книжкові подарунки від видавництва «Саміт-книга» – твори сучасних українських письменників. Учасники свята вшанували Тараса Шевченка покладанням квітів до його пам'ятника.

XXIII Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика

*Хочеш навчатися – перерости себе
сьогоднішнього, збудуй над собою перемогу
Петро Яцик*

Одним із небагатьох, хто так віддано й жертвовно ставився до потреб української спільноти – це Петро Яцик, канадський підприємець українського походження, меценат, бізнесмен, філантроп, відомий своїм вагомим внеском і фінансування українознавства на Заході та в Україні для розвитку нашої науки.

Засновник Міжнародного благодійного фонду «Ліга українських меценатів» та Міжнародного конкурсу з української мови, який носить його ім'я, і був його меценатом.

Пишаймося з того, що Петро Яцик у нас, українців був і є – фізична смерть не зупинила діяння видатного мецената.

По-справжньому престижним змаганням, брати участь у якому школярі вважають за честь, став Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика. Уже 23 роки поспіль молоде покоління Одещини висловлює свою шану й любов до українського слова, мови, утверджуючи статус української мови як державної. Щороку переможцями III (обласного) етапу Конкурсу стають 32 учасники.

Але другий рік поспіль IV етап проводився у дистанційному форматі, з урахуванням епідемічної ситуації з дотриманням законодавства України в частині запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-COV-2, та безпеки для учасників у період дії воєнного стану.

На виконання Указу Президента України від 9 листопада 2007 року №1078 «Про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика», відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 3 листопада 2022 року № 1/13108-22 «Про проведення XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика», Положення про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 13 березня 2008 року №168, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 15 липня 2008 №643/15334, наказу Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 01.11.2022 №92/ОД «Про організацію та проведення I-III (II) етапів XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика у 2022/2023 навчальному році» 17 грудня 2022 року на базі Одеського фахового коледжу транспортних технологій відбувся XXIII Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика.

У конкурсі взяли участь 215 осіб – учні 3-11-их класів закладів загальної середньої освіти, закладів професійної (професійно-технічної) освіти, студенти фахової передвищої та вищої освіти.

Переможцями стали – 35 учасників (диплом I ступеня – 12, диплом II ступеня – 12, диплом III ступеня – 11).

24 березня 2023 року відбувся четвертий етап XXIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика в дистанційному форматі, у якому взяли участь 32 переможці III (II) (обласного) етапу – учні 3-11 класів закладів загальної середньої освіти, закладів професійної (професійно-технічної) освіти, студенти закладів фахової передвищої та вищої освіти Одеської області.

За результатами перевірки робіт журі конкурсу, ураховуючи протоколи четвертого етапу (Наказ Міністерства освіти і науки України від 09.05.2023 р. №540), переможцями від Одеської області стали:

- Зінович Вероніка, учениця 6 класу Академічного ліцею Білгород-Дністровської міської ради Одеської області (диплом II ступеня, учителька-наставниця Швага Алла Степанівна)
- Болдур Анастасія, учениця 10 класу Великомихайлівського опорного ліцею Великомихайлівської селищної ради Роздільнянського району Одеської області (диплом II ступеня, учителька-наставниця Хоптова Олена Іванівна)
- Загребельна Евеліна, учениця 10 класу Одеського ліцею №86 Одеської міської ради Одеської області (диплом II ступеня, учителька-наставниця Ярова Руслана Костянтинівна).

Користуються популярністю в Одеській області й регіональні інтелектуальні змагання з української мови та літератури серед учнів сільських шкіл, які започатковані та проводяться на Одещині.

Відповідно до Положення про проведення очно-заочних інтелектуальних змагань з базових дисциплін серед учнів сільських шкіл Одеської області, затвердженого наказом Департаменту освіти і науки Одеської обласної державної адміністрації від 13 листопада 2019 року №280/ОД «Про організацію та проведення очно-заочних інтелектуальних змагань з базових дисциплін серед учнів сільських шкіл Одеської області у 2022 році», зареєстрованого в Головному територіальному управлінні юстиції в Одеській області 4 грудня 2019 року №132/1607 з метою виявлення обдарованих

дітей серед учнів сільських шкіл Одеської області, підвищення їхнього інтересу до поглибленого вивчення навчальних спеціальних та фахових дисциплін, формування в колах учнівської молоді навичок дослідницької роботи, створення умов для самовизначення та самореалізації у I турі (заочному) з 22 по 26 серпня 2022 року з української мови та літератури взяли участь – 130 учнів 8-11 класів закладів загальної середньої освіти Одеської області. У другому турі з 12 по 16 вересня 2022 року – 103 учні.

29-30 жовтня 2022 року у дистанційному форматі проведено II етап інтелектуальних змагань з базових дисциплін серед учнів сільських шкіл Одеської області, зокрема з української мови та літератури, у якому взяли участь 32 учні 8-11 класів.

Переможцями стали – 14 учнів (диплом I ступеня – 3, диплом II ступеня – 5, диплом III ступеня – 6).

Диплом I ступеня

- Вадатурський Павло Олексійович, учень 9 класу Балтського ліцею №2 Балтської міської ради Подільського району Одеської області (учителька Сабадаш Олена Михайлівна).
- Єрьоменко Руслана Русланівна, учениця 10 класу Балтського ліцею №2 Балтської міської ради Подільського району Одеської області (учителька Куземко Любов Іванівна)
- Раснюк Вероніка Сергіївна учениця 11 класу опорного закладу-ліцею №3 Березівської міської ради Березівського району Одеської області (учителька Савіна Тетяна Григорівна).

Диплом II ступеня

- Долінська Софія Петрівна, учениця 9 класу опорного закладу-ліцею №3 Березівської міської ради Березівського району Одеської області (учителька Савіна Тетяна Григорівна).
- Маспанова Катерина Сергіївна, учениця 9 класу закладу загальної середньої освіти I-III ступенів с.Новопетрівка Великомихайлівської селищної ради Роздільнянського району Одеської області (учителька Хоптова Олена Іванівна).
- Паламарчук Юлія Сергіївна, учениця 10 класу Балтського ліцею №1 імені Олеса Гончара Балтської міської ради Подільського району Одеської області (учителька Бойчук Світлана Вікторівна).
- Шумейко Олександра Олексіївна, учениця 10 класу опорного закладу загальної середньої освіти с. Новоборисівка Новоборисівської сільської ради Роздільнянського району Одеської області (учителька Шаповалова Тетяна Анатоліївна).
- Косановська Тетяна Денисівна, учениця 11 класу Балтського ліцею №2 Балтської міської ради Подільського району Одеської області (учителька Вадатурська Наталія Анатоліївна).

Диплом III ступеня

- Слободянюк Вікторія Олександрівна, учениця 9 класу Балтського ліцею №1 імені Олеса Гончара Балтської міської ради Подільського району Одеської області (учителька Бойчук Світлана Вікторівна).
- Безушко Світлана Михайлівна, учениця 10 класу опорного закладу загальної середньої освіти с. Новоборисівка Новоборисівської сільської ради Роздільнянського району Одеської області (учителька Шаповалова Тетяна Анатоліївна).
- Волочан Віктор Анатолійович, учень 10 класу Липецького закладу загальної середньої освіти I-III ступенів Подільської міської ради Подільського району Одеської області.
- Воробйова Єлизавета Олександрівна, учениця 11 класу опорного закладу освіти «Першотравневий ліцей» Визирської сільської ради Одеського району Одеської області (учителька Мураховська Світлана Володимирівна).
- Свиридова Галина Юріївна, учениця 11 класу Кислицького закладу загальної середньої освіти Саф'янівської сільської ради Ізмаїльського району Одеської області.

Учнівська молодь загальноосвітніх закладів загальної середньої освіти області гідно представляє наш регіон і в щорічному Міжнародному конкурсі з українознавства для учнів 8-11 класів, який, відповідно до наказу Науково-дослідницького інституту українознавства від 06.05.2022 №4 «Про організацію XV Міжнародного конкурсу з українознавства для учнів 8-11 класів закладів загальної середньої освіти», відбувся на Одещині.

За підсумками роботи журі з перевірки науково-дослідницьких робіт XV Міжнародного конкурсу з українознавства для учнів 8-11 класів закладів загальної середньої освіти відзначено від Одеської області **5 учнів (диплом I ступеня – 1, диплом II ступеня – 1, диплом III ступеня – 3).**

Диплом I ступеня

- Колесникова Єлизавета Євгенівна, учениця 9 класу Одеської загальноосвітньої школи № 120 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області (учителька Ложешник Аліса Сергіївна).

Диплом II ступеня

• Брошеван Ярослава Геннадіївна, учениця 10 класу Тузлівського опорного закладу загальної середньої освіти Тузлівської сільської ради Білгород-Дністровського району Одеської області (учителька Цонкова Оксана Георгіївна).

Диплом III ступеня

• Дауд Даяр Алаадін, учень 8 класу закладу загальної середньої освіти №9 Подільської міської ради Подільського району Одеської області (учителька Бабіна Наталія Михайлівна).

• Саустян Яна Сергіївна, учениця 10 класу Кілійського закладу загальної середньої освіти №3 Кілійської міської ради Одеської області (учителька Оришак Олена Олегівна).

• Лапіна Катерина Романівна, учениця 10 класу Одеської загальноосвітньої школи №1 I-III ступенів Одеської міської ради Одеської області (учителька Чапалда Оксана Миколаївна).

Ми не дамо ворогу позбавити наших дітей можливостей інтелектуального зростання й соціального розвитку!

Навчально-методична діяльність

*Бути гарним педагогом –
це бути справжнім реформатором
майбутнього життя України,
бути апостолом Правди і Науки.
Софія Русова*

Протягом січня-серпня 2023 року відбулися курси підвищення кваліфікації для вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури на базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради».

Роботу курсів забезпечував професорсько-викладацький склад академії:

- Задорожна Л.К., ректорка КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат філософських наук.

- Котенко О.М., старша викладачка, завідувачка відділу професійної підготовки кафедри філософії освіти.

- Шатайло Н.В., кандидат педагогічних наук кафедри методики викладання і змісту освіти.

- Левчишен Д.І., старший викладач кафедри філософії освіти.

- Свінтковська С.А., старша викладачка кафедри методики викладання і змісту освіти.

- Дікова-Фаворська О.М., доктор соціологічних наук, професорка кафедри філософії освіти.

- Зелінська О.Ю., доктор філологічних наук, професорка кафедри методики викладання і змісту освіти.

- Саєнко Людмила Іванівна, кандидат історичних наук кафедри методики викладання і змісту освіти.

- Болдирева Г.В., старша викладачка кафедри педагогіки та освітнього менеджменту.

- Дерябіна С.В., старша викладачка кафедри методики викладання і змісту освіти.

- Дмитрієв С.В., доцент, кандидат філологічних наук кафедри методики викладання і змісту освіти.

Професіонали своєї справи, креативні, творчі, із власним проблемним стилем викладання та мислення, здатні до пошуку нових форм та методів навчання, що спонукає вчителя до активної самостійної діяльності на уроках української мови та літератури, зарубіжної літератури.

Активні учасники регіональних проєктів: «Нове покоління вчителів для Нової української школи», «Педагогічний парк Одещини» «Одеська обласна школа громадянської партисипації та молоді «Усі в дії!»; міжнародних проєктів: австрійсько-українського, чесько-українського, швейцарсько-українського, із досвідом роботи яких ділилися при викладанні своїх тем на курсах підвищення кваліфікації.

У I півріччі 2022/2023 н.р. проведено 30-годинні курси підвищення кваліфікації вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури за освітніми навчальними програмами (очна форма навчання в режимі online; очна форма навчання в режимі offline, без відриву від виробництва в режимі online):

- Методичний інструментарій навчання української мови у вимірі освітніх реалій – 8 груп (114 слухачів).

- Формування ключових та предметних компетентностей учнів на уроках української мови та літератури – 3 групи (81 слухач).
- Сучасний літературний дискурс у суспільному та мистецькому контекстах кінця ХХ – початку ХХІ століття – 4 групи (73 слухачі).
- Інноваційність та нестандартність педагогічних технологій на уроках української і зарубіжної літератур – 5 груп (134 слухачі).
- Трансформація професійного розвитку вчителів української мови та літератури – 3 групи (78 слухачів).

У II півріччі 2022/2023 н.р.:

- Методичний інструментарій навчання української мови у вимірі освітніх реалій Нової української школи – 7 груп (199 слухачів).
  - Організація online навчання через синхронні уроки мови та літератури: форми, прийоми, методи – 6 груп (165 слухачів).
  - Сучасний літературний дискурс у суспільному та мистецькому контекстах кінця ХХ – початку ХХІ століття на шляху до нового відродження – 3 групи (86 слухачів).
  - Мультимедійні технології на уроках української мови та літератури, зарубіжної літератури – 7 груп (207 слухачів).
  - Трансформація професійного розвитку вчителів української мови та літератури на засадах компетентнісного підходу – 3 групи (78 слухачів).
- Усього: 49 груп (1 215 учителів української мови та літератури, зарубіжної літератури).
- Підвищення кваліфікації вчителів освітньої галузі «Мовно-літературна галузь» з теми «Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форм» вурезимі online – 2 групи (161 слухач).
  - Проведено навчання 30-годинного курсу «Вивчаємо українську мову» для підвищення рівня володіння українською мовою у форматі online всіх громадян, які бажають вивчати українську мову. Слухачі отримали сертифікати.

Пропонуємо освітні послуги КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» з підвищення кваліфікації вчителів української мови та літератури, зарубіжної літератури на 2024 рік:

- *Методичний інструментарій навчання української мови у вимірі освітніх реалій.*
- *Мультимедійні технології на уроках словесності.*
- *Практики онлайн навчання української мови та літератури.*
- *Літературний дискурс у суспільному і мистецькому контекстах.*
- *Трансформація професійного розвитку вчителя на засадах компетентнісного підходу.*

Обирайте для себе зручний формат роботи, тему, реєструйтеся, навчайтеся та отримуйте свідоцтва, що підтверджуватимуть ваше професійне зростання.

Усі теми розміщено на сайті академії.

Отже, ще один виклик сьогодні учительству – підвищення кваліфікації педагогів, які мають упроваджувати Державний стандарт у базовій освіті й не тільки.

Важливим для курсів стало впровадження інтегрованого підходу в 5-му класі.

Змішаний формат навчання передбачав інтегрований підхід зокрема до викладання української мови, літератури та зарубіжної літератури в 5 класі. Це оптимізувало час на взаємодію учнів із технічними заходами навчання, відпрацювання вправ, виконання домашніх завдань, а також підтримувало їхню мотивацію.

Тому сьогодні особливого значення набула роль учителя-фасилітатора, який має налагодити взаємодію з учнями та їхніми батьками, допомогти визначити навчальні цілі та шляхи їхнього досягнення, відстежувати прогрес учнів й адаптувати підходи до навчання.

Відповідно до Типового положення про атестацію педагогічних працівників України (п.5.2), затвердженого наказом МОН України, молоді та спорту України від 20.12.2011 №1473 із змінами, затвердженими наказом МОН України від 08.08.2013 №1135 «Про внесення змін до Типового положення про атестацію педагогічних працівників», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 16.08.2013 №1417/23949, на засіданні Вченої ради академії (протокол №2 від 14 березня 2023 р.) підготовлені певні документи щодо надання експертної оцінки методичним матеріалам учителів української мови та літератури, зарубіжної літератури, які атестувалися в 2022/2023 н.р. та претендували на присвоєння (підтвердження) педагогічного звання «вчитель-методист».

На встановлення педагогічного звання «вчитель-методист» – 21 учитель.

На підтвердження педагогічного звання «вчитель-методист» – 10 учителів.

Учителі нашої Одеської області сьогодні тримають освітянський фронт, утверджують цінності й

традиції своїх навчальних закладів, дбають про якість освіти наших учнів, розвивають науково-методичну діяльність та впроваджують нові педагогічні технології, обмінюються своїм досвідом роботи, власними напрацюваннями й досягненнями сучасної педагогічної науки, зокрема з української мови та літератури, зарубіжної літератури. Вони пам'ятають, що формують сьогодні молоде покоління українців – майбутнє нашої держави.

Такі вчителі української мови та літератури, зарубіжної літератури, як: Мазур В.М. (Пасицелівський ліцей Балтської міської ради Одеської області), Андрощук О.І. (Одеський ліцей №3 Одеської міської ради Одеської області), Остапова А.Л. (Одеський військово-морський ліцей імені віце-адмірала Володимира Безкоровайного), Мігуш Т.А. (заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів №3 Подільської міської ради Подільського району Одеської області), Мухіна А.В. (КЗ «Рішельєвський науковий ліцей»), Пармаклі С.П. (Чорноморський ліцей Чорноморської селищної ради Одеського району Одеської області), Чабан О.В. (Дачненський ліцей №2 Дачненської сільської ради Одеського району Одеської області), Кузіна І.О. (Авторська школа М.П.Гузика Юженської міської ради Одеського району Одеської області), Станкова О.І. та Басиста С.І. (Каракутський ліцей Василівської сільської ради Болградського району Одеської області) у своїх методичних доробках діляться досвідом роботи, досягненнями, сучасними інноваційними технологіями.

З вірою в ПЕРЕМОГУ крокуємо вперед!

Наш підручник

Створено підручник «Українська мова» для 6 класу з навчанням молдовською мовою (з аудіосупроводом) закладів загальної середньої освіти, якого так чекали НУШенята, для яких українська мова – державна, а молдовська рідна – це їхнє пізнання до широких обріїв знань у царині української мови. Автори: Світлана Свінтковська, Неля Михайловська, Лідія Верготі, Марія Левинська. Гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ МОН від 08.03.2023 №254).

Мовний контент підручника сучасний та вмотивований, спрямований на результат.

Світ української мови в 6 класі захоплює цікавими сторінками, незвіданими подіями та фактами. Учням допоможуть опанувати навчальний матеріал такі тематичні розділи: «Держава і мова», «Мала і велика наша Батьківщина», «Козацька слава», «Книги-світ», «Звичаї і традиції», «Природа України», «Спорт. Здоров'я. Безпечне життя», «Досягнення і гордість», «Дозвілля. Хобі», а після кожної теми – тестовий простір.

До кожного параграфа – п'ять рубрик: «Цінуємо», «Досліджуємо», «Пізнаємо», «Вивчаємо», «Моделюємо», які стануть путівниками вчителя.

Запропоновані різні види словничків: перекладний, фразеологічний, іншомовних слів, паронімів, наголосів, тлумачний...

Словнички розміщені в QR-кодах наприкінці підручника – на форзаці.

Замовлено 268 підручників для 6 класу. Матеріалами цього підручника можна скористатися вчителям, які працюватимуть у 6 класі, не тільки ЗЗСО з навчанням молдовською мовою.

Підручники будуть надруковані ДП «Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Світ» (м.Львів). Дякуємо їм!

Нова Українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форм:

«Мовно-літературна освітня галузь» (українська мова та література, зарубіжна література). 5 клас. Під такою назвою вийшов посібник у 2023 році:

Автори: Задорожна Л.К., Дікова-Фаворська О.М., Свінтковська С.А., Юрченко Т.В., Верготі Л.Т., Максютіна О.Г., Цимбал Т.В. – учительки української мови та літератури, тренерки НУШ, координаторки мовно-літературної освітньої галузі академії, які об'єдналися в єдину команду одностайно – укладачок посібника «Нова українська школа на засадах єдності цінностей, змісту і форм».

У посібнику зібрано теоретичні, інформаційно-аналітичні та навчально-методичні матеріали, які висвітлюють сучасні підходи, педагогічний інструментарій та оновлені форми і формати навчання на уроках української мови та літератури, зарубіжної літератури, в основі яких є цінності Нової української школи. Сфокусовано увагу та трансформаційних процесах НУШ: організації інформаційно-цифрового освітнього середовища, використанні інструментарію формувального оцінювання.

Посібник складається із п'яти модулів:

- Нормативно-правовий базис Нової української школи.
- Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу Нової української школи.

- Педагогічний інструментарій сучасного освітнього простору Нової української школи.
- Цифрова трансформація освітнього процесу.
- Трансформація оцінювання: цілі, критерії, культура.

Матеріали стануть у пригоді вчителям української мови та літератури, зарубіжної літератури для професійної реалізації Державного стандарту базової середньої освіти.

Посібники по всіх освітніх галузях Державного стандарту базової середньої освіти розміщені на сайті академії.

Конкурсна робота (посібники) була представлена на XIV Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти-2023» (17-19 травня 2023 р.) у номінації «Траєкторія розвитку фахової компетентності педагога як змістовий інструмент безперервного навчання впродовж життя» під назвою «Освітні ресурси педагогів Нової української школи» та здобула перемогу – ЗОЛОТУ МЕДАЛЬ.

Ініціаторами виставки були МОН України та Національна академія наук України.

Працюємо далі. На порозі 6 клас НУШ.

6 клас НУШ

Навчально-методичний посібник-помічник для вчителя, які викладають у 6 класі нової української школи «Супутник філолога»

*Школа – це майстерня, де формується думка
підростаючого покоління, треба міцно тримати її в руках,
якщо не хочеш випустити з рук майбутнє.*

Анрі Барбюс

У нас новина! Це створення навчально-методичного посібника для вчителів, які викладатимуть у 6 класі НУШ «Супутник філолога», що забезпечить учителя-мовника дидактичним матеріалом для уроків української мови. (Автори: С. А. Свінтковська, Л. Т. Верготі, М. В. Левинська).

Вдумливо дібраний і системно організований матеріал сприятиме підвищенню якості проведення уроків. У посібнику вчитель знайде різноманітні вправи, цікаві завдання, візуалізації, теоретичний матеріал, поданий у схемах і таблицях, різні види контролю (тестові завдання, диктанти, перекази, тексти для читання мовчки та аудіювання, орієнтовні теми для складання діалогів, творів та есе). Для мотивації та рефлексії подано хвилинки «Це цікаво». Для активізації пізнавальних інтересів учнів, розвитку творчих здібностей, формування критичного мислення, умінь застосовувати набуті знання практично запропоновано цікаві орієнтовні теми проєктних робіт з урахуванням сучасних інформаційних технологій.

Посібник складається з таких розділів:

У I розділі подано різноманітні вправи, цікаві завдання, візуалізації з тем:

- Вступ. Мова – коштовний скарб народу.
- Повторення вивченого у 5 класі.
- Лексикологія, фразеологія.
- Словотвір, орфографія.
- Іменник.
- Прикметник.
- Числівник.
- Займенник.

У II розділі «Правила в таблицях і схемах» розміщено теоретичний матеріал.

У III розділі «Тестовий простір» подано по два варіанти тестових завдань за кожною вивченою темою.

У IV розділі «Види контролю» можна знайти тексти для диктантів, переказів, аудіювання, читання вголос, орієнтовні теми для складання діалогів, творів та есе.

У V розділі «Мотиваційно-рефлексійна хвилинка» подано вправи циклу «Це цікаво».

У VI розділі «Проєктні роботи» для активізації пізнавальних інтересів учнів, розвитку творчих здібностей, формування критичного мислення, умінь застосовувати набуті знання практично запропоновано цікаві орієнтовні теми проєктних робіт з урахуванням сучасних інформаційних технологій.

Посібник допоможе вчителям української мови, які працюють у 6 класі, відкривати підростаючому поколінню шляхи максимальної особистісної реалізації в різних сферах людської діяльності, формувати внутрішній світогляд громадянина України.

Державний стандарт базової середньої освіти й Нової української школи містить перелік

ключових компетентностей, якими мають володіти школярі після закінчення кожного з циклів навчання – адаптаційного (5-6 класи) і базового предметного (7-9 класи). Усі вони є однаково важливими для успішної реалізації учнів у майбутньому. А компетентнісний потенціал кожної освітньої галузі, своєю чергою, дає змогу їх розвивати.

Компетентності зафіксовані в Законі України «Про освіту». І хоча в нашому законі ключові компетентності допасовано до загальної середньої освіти, варто пам'ятати, що насправді цей концепт стосується освіти ціложиттєвої (від народження до похилого віку). Це вияв наступності між освітніми рівнями (як між дошкільною і школою, так і між школою й подальшим навчанням у дорослому віці).

Адже сучасний учитель-професіонал – мудрий, далекоглядний наставник на життєвій ниві, невтомний самовідданий трудівник, патріот України, перейнятий найгуманнішими ідеалами людства. Стати таким учителем важко, треба докласти чимало зусиль. Наш час висуває перед учителем якісно нові, високі вимоги як до особистості, так і професійної підготовки. Сучасний учитель – педагог нової формації. Це висококультурна людина, глибоко й широко ерудована, із нахилами й навичками наукового дослідництва, це справжній майстер своєї справи. Учитель-словесник, крім усього іншого, повинен досконало володіти таким чудовим інструментом, як українська мова, й активно впливати ним на формування особистості учня, розвиваючи його комунікативні здібності й моральні якості для реалізації Державного стандарту базової середньої освіти, який відкриває для вчителя перспективу інтегрованого навчання й допоможе усвідомлено сформуванню у школярів усі ключові компетентності.

Працюємо на майбутнє!

Віримо в ПЕРЕМОГУ!

© Свінтковська С.А., Плетньова Л. А., 2023